

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОВС У РОЗБУДОВІ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

Матеріали V

Міжнародної науково-практичної конференції

Частина 2

(26 квітня 2013 р.)

Одеса
ОДУВС
2013

УДК 351.74
ББК 67.401.133
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової
Р68 держави : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., ч. 2,
26 вітня 2013 р. — Одеса : ОДУВС, 2013. — 168 с.

До збірника ввійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Роль та місце органів внутрішніх справ у розбудові демократичної правової держави» за такими напрямками: актуальні проблеми правового та соціально- економічного розвитку держави, актуальні проблеми адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності ОВС; актуальні проблеми досудового слідства та оперативно-розшукової діяльності; актуальні проблеми професійної підготовки працівників ОВС.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

*Марценішин Д.М., курсант ОДУВС
Науковий керівник: Сягровець В.А.*

ОСНОВНІ ЗАХОДИ З ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Професійна деформація може виникнути внаслідок будь-якої діяльності. Але найчастіше, як свідчать дослідження, вона вражає представників професій типу «людина-людина»: педагогів, акторів, працівників сфери обслуговування, юристів. Гостро-актуальною ця проблема є для співробітників ОВС, які зазнають інтенсивного деформуючого впливу. Це пов'язано передусім з особливостями службової діяльності, морально-психологічними та кримінологічними характеристиками її об'єкта.

Вплив чинників професійної деформації на особистість спеціаліста й розвиток ознак професійної деформації робить актуальним не тільки питання діагностики цього явища, а і його профілактику та корекцію у всіх підрозділах міліції. Під профілактикою професійної деформації ми розуміємо систему запобіжних заходів, що скеровані на зниження вірогідності розвитку передумов прояву досліджуваного явища.

Основну контрольно-рекомендаційну функцію в організації цих заходів повинен виконувати психолог. За його пропозиціями відповідні рішення приймають безпосередній начальник, начальник міськвідділу та начальники райвідділів, працівники кадрової служби. Ці рішення повинні стосуватися наступного: 1) закріплення за новоприбулим працівником наставника, неофіційного радника з кола авторитетних колег; 2) адаптація працівника до діяльності, посади, службового колективу; 3) тимчасове послаблення режиму роботи; 4) надання короткочасної відпустки; 5) періодичні заміни та переводи за згодою працівника в межах однієї служби; 6) створення умов для службового просування, професійного зростання; 7) своєчасне вирішення житлово-побутових проблем.

Практика підтверджує наявність, як мінімум, трьох груп чинників, що перешкоджають професійної деформації особистості співробітника ОВС.

Перша з них безпосередньо пов'язана зі спрямованістю особистості. Чим вище рівень культури співробітника, багаж знань, професійної підготовки та досвіду, тим ширше набір альтернативних моделей поведінки, що дозволяють залишитися в загальних рамках при будь-якому загостренні обстановки.

Багатівікова практика показує, що високий рівень культури - реальна основа збереження себе в будь-яких складних ситуаціях, у тому числі основа фізичного виживання. Вождночас аналіз практичної діяльності в екстремальних умовах показує, що орієнтація співробітника виключно на успіх у професійній діяльності досить скоро тягне деформацію. Інші ж співробітники досягають професійного успіху й практично не схильні до професійної деформації, бо вони орієнтовані не тільки на свою діяльність, але й на збереження кола довірчого спілкування: сім'ї, друзів. Це «психологічний тил», що дозволяє відновитися після будь-яких перевантажень. Тому так важливо, щоб він був міцним, а для міцних сімейних відносин економічне питання - одне з найважливіших, тому так важливо, щоб законодавчі влади приділяли підвищену увагу грошовому та матеріальному забезпеченню працівників ОВС, тим самим усуваючи одну з причин професійної деформації співробітників.

Друга група чинників пов'язана з міцністю особистісних структур, рівнем розвитку професійно значущих особистісних якостей. Стійка спрямованість особистості співробітника, розвинені вольові якості й комунікативні здібності є базою протидії будь-яких деформуючих умов. Міцність особистісних структур - це не генетична ознака. Вона створюється в ході всього виховного процесу й насамперед - у процесі самовиховання співробітника.

До третьої групи факторів ми можемо віднести рівні оволодіння «психотехнікою». Не кожна людина може витримати тривалі інтенсивні емоційні навантаження, але кожен може навчитися регулювати свій емоційний стан, "каталізувати" агресивні реакції в безпечному напрямку. Не кожному даний талант спілкування, але кожен може опанувати «технології» контактної взаємодії, нейтралізації конфліктів спілкування. Сьогодні існує безліч високоефективних психологічних технологій, які дозволяють захистити будь-якого співробітника від деформуючих впливів. Щоб оволодіти ними, необхідне знання основ педагогіки й психології та чітке усвідомлення необхідності такого захисту.

Дуже важливим засобом відстеження змін особистості є постійна психологічна допомога. У поєднанні з контролем з боку колег по службі вона дає можливість вчасно помічати негативні зміни. Краще за все контролювати свою поведінку може сама людина, тому важливим напрямом роботи є розвиток здатності до самоконтролю. Багатьох людей здатне змусити контролювати себе саме знання про можливості негативних змін.

Важливе значення потрібно приділяти відновно-реабілітаційним заходам, які містять: санаторно-курортне лікування та активний відпочинок; регулярні заняття бойовою, тактико-спеціальною підготовкою, спортом; збільшення позитивних емоцій від спілкування.

Необхідно підкреслити, що значну роль у відновно-реабілітаційних і деяких психологічно - виховних заходах може відіграти близьке позаслужбове оточення робітника – його сім'я, родичі, друзі. Бажано, щоб вид професійних занять осіб, які оточують працівника міліції в позаслужбовий час, відрізнявся від діяльності, яку він виконує на роботі. Це надає змоги легше відсторонитися від службових проблем, розширити свій світогляд, коло інтересів і зацікавлень.

Важливе підвищення інтелектуального, духовного й морального рівня співробітників ОВС, вони не повинні замикатися лише на питаннях, пов'язаних з проходженням служби. І хоча вільного часу в співробітників ОВС не так вже й багато, потрібно його проводити, намагаючись розслабитися, не переносючи проблеми служби на взаємини в сім'ї.

Отже, професійна деформація є результатом спотворення професійних і особистісних якостей працівника органу правопорядку під впливом негативних факторів діяльності й навколишнього середовища. Однією з актуальних проблем, що стоїть перед психологічною службою ОВС, є профілактика та попередження професійної деформації серед співробітників. Профілактика професійної деформації представляє собою сукупність попереджувальних заходів, орієнтованих на зниження ймовірності розвитку передумов і проявів професійної деформації. Одним із завдань такої профілактики є блокування й згладжування трьох груп вказаних факторів, що сприяють розвитку професійної деформації.

Робота з профілактики професійної деформації містить заходи як психологічного, так і непсихологічного організаційно-управлінського, виховного характеру.

Література

1. Медведєв В.С. Проблеми професійної деформації співробітників органів внутрішніх справ: теоретичні та прикладні аспекти. [Текст] / В.С. Медведєв. – К.: Вид-во НАВСУ, 1997. – 192 с.
2. Велитченко Л.К. Психологія особистості: тексти та методики [Текст]: навч. посіб. / Л.К. Велитченко, О.М. Цільмак / [за ред. Л.К. Велитченка]. – Одеса : ОДУВС, 2008. – 177.
3. Александров Д.О. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників ОВС (професійно-психологічна підготовка працівників оперативних підрозділів) [Текст] / [Д.О. Александров, Г.О. Юхновець, Л.І.Казміренко та ін.]. – К.: НАВСУ, 2002. – 107 с.
4. Силкин Н.Н. Профессионально-психологическая подготовленность сотрудников ОВД: сущность, критерии оценки, формирование [Текст] / Н.Н. Силкин. – СПбГУ МВД России, 1998. – 128 с.
5. Силье Г. Стресс без дистресса. [Текст] / Г. Силье. – М.: Прогресс, 1979. – 123 с.

Любчик В.Б. ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА ЗАПОБІГАННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВО- НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ.....	85
Макота А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВСТАНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КАРТЕЛЬНІ ЗМОВИ.....	86
Марговицька О.В. ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ АДВОКАТА ЗГІДНО ПОЛОЖЕНЬ ЧИННОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	87
Марценішін Д.М. ОСНОВНІ ЗАХОДИ З ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОВС.....	89
Матросова Я.О. ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ЄС У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУК- ЦІЇ.....	90
Мегец Д.М. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРПІЛОГО ВІД НАСИЛЬНИЦЬКИХ ПРАВОПО- РУШЕНЬ.....	92
Мінакова М.В. СУДОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	93
Московченко Д.О. СМЕРТНА КАРА “ЗА” І “ПРОТИ”.....	95
Московченко Д.О. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ПОТРЕБА ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В УКРАЇНІ.....	96
Мошак О.В. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО РЕФЕРЕНДУМУ В УКРАЇНІ: ДО ПИТАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРИНЦИПАМ РАДИ ЄВРОПИ.....	98
Мошану Г. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОВС ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ’І.....	99
Овакімян М. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ГРОМАДЯН В АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....	100
Овакімян М. РЕФОРМУВАННЯ МЛЦЦІ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ПРАВОПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	102
Онч О. ОБ’ЄКТИ ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА В УКРАЇНІ.....	103
Осадча К.С. СУТНІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	104
Панімаш Е.Г. СИСТЕМА ВІДОМЧОЇ ОСВІТИ, ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ.....	106
Панькевич О.О. ТИПОЛОГІЯ КОНФЛІКТІВ.....	107
Пахомов І СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІ- ТИКИ У СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	108
Петросян Г.А. ОСОБЛИВОСТІ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	110
Примачук Я. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	111
Проданчук І.В. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА НОТАРІАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ.....	112
Рикін П.О. ГАБІТОЛОГІЯ: ОЗНАКИ ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ У СУЧАСНІЙ КРИМІНАЛІСТИЦІ.....	113